

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בית נאמן

ג' במנחם-אב התשע"ב

נושאי השיעור:

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז זצוק"ל

ניתן לשמוע
את שיעורו של
מרן זצוק"ל
בערוץ קול ברמה:
או ב'קו' בית נאמן:
079-9270505

א. לשמוח אחד בהצלחת השני. ב. הכל תלוי בך. ג. לנצל כל רגע פנוי ללימוד תורה. ד. ידיעת התורה. ה. שלום בין החכמים. ו. "אל תפחד מאיש ואל תפגע באיש". ז. רבי יהודה בר אלעאי. ח. אנחנו מאמינים באמונה שלימה בביאת המשיח בכל יום שיבוא. ט. תאריכים מסוגלים. י. כח התורה עולה באלף על כח הצבא.

אלו שלא שמחים אחד בהצלחת השני לבסוף נתלים יחדיו

א. ¹ כיון שהשבוע הזה לא נחשב "שבוע שחל בו" על פי הדין, לכן הרבה לא מבינים מה זה הצער של תשעה באב. כל מה שאנחנו קוראים בליל תשעה באב וביום תשעה באב את הקינות, ואת איכה, ואת איוב וכו', זה כדי להרגיש אחד מאלף מהצער של אבותינו בחורבן. זה לא פשוט בכלל. בזמן של בית המקדש, אדם שיש לו איזה דבר, יש לו נדר, יש לו נדבה, יש לו עוונות, מקריב קרבן ומרגיש כפרה, והלויים שרים ושמחים. והמנגינה של הלויים מיוחדת במינה, יש להם מנגינות מיוחדות, אדם יכול להתחלף מאותם השירים, מאותם המנגינות ומאותם הפיוטים. והכל חדל והכל הולך. ויותר מזה, הגבורים הגדולים שהיו מפקדים כביכול על המלחמה עשו טעויות רבות. חלק כתובים בגמרא, וחלק כתובים ב"יוסיפון", ואת הלקח עדיין לא למדנו עד היום. למה אני מדבר על זה? מה זה הלקח? **הלקח הוא שהייתה שנאת חנם ביניהם!** כל מפקד רוצה שרק הוא יהיה השולט, בסוף את כולם תלה טיטוס על יד זה. ענה אותם עיגונים מרים כלענה. צריך ללמוד לקח לדורות הבאים.

הכל תלוי בך

ב. אדם התמזל מזלו ללמוד ב"כסא רחמים", והוא מקנא בישיבות אחרות, יש כאלה... ויש לידה שלומדת ב"עטרת רחל" והיא מקנאה למה לא למדה ב"כהנא" או "כהנמן"... או כל מיני דברים כאלה, ואינם יודעים שלא תלוי איפה אתה לומד, אלא זה תלוי בך. הכל תלוי בך. אם אתה משתדל ללמוד, אפילו תלמד בתוך מערה, אפילו תלמד

בבית הספר הכי חלש, אפילו תלמד במקום שאין לומדים תורה, במקום שמעט מאד לומדים, אתה יכול לעלות מעלה מעלה. **רבי יעקב אבוחצירא ע"ה** היה בעיירה ושמה 'תאפיללת' על הגבול שבין אלג'יר ובין מרוקו, ולא

1. דרשה זו נמסרה ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ בהיכל ישיבתנו הקדושה ישיבת כסא רחמים - ישיבה קטנה, ביום ראשון ג' במנחם אב התשע"ב. תודתנו נתונה לקו "בית נאמן" שהמציאו לנו דרשה יקרה זו ושכמ"ה. **המערכת.**

בס"ד ימי בין המצרים התשפ"ה

קינה לתשעה באב להסתלקות רבנו הגדול זצ"ל

מלים: מוה"ר הגאון הגדול רבי אליהו מאדאר שליט"א.
לחן: בת ציון שמעתי, עד מתי ה'

בני ציון היקרים, זועקים צועקים. אהה כי רבנו, עלה לרום שחקים. ואנחנו נותרנו, רקים שוקקים. כאיש נדהם ופתי, כאבו למרחקים. - אנא אלקינו, את המתים תקים - ב"פ.

נפש האנשים, תהמה לחכמה. וגם עיני הנשים, מצפות לדבר מה. ותינוקות בית רב, לראות פני חמה. ובלבנו צעקה, למה, למה, למה. - אנא אלקינו וכו' - ב"פ.

ידענו אבינו, כי אין זו שאלה. ורצון רבנו היה, לעלות למעלה. לראות זיו השכינה, להסתופף בצלה. להרגיש קרבת ה', בתשובה גדולה. - אנא אלקינו וכו' - ב"פ.

צדיק ואיש אמת, היה כאן ונעלם. מלא יראה ותבונה, ידע החכמות קלם. בשיעוריו הרבים, האיר את העולם. דורנו לא נשלם, ונותר נכלם. - אנא אלקינו וכו' - ב"פ.

יסורים סבל, וקבלם באהבה. לאחרים הסביר, פנים והראה חיבה. חסר לנו מאד, זקן ויושב בישיבה. מה יהיה עלינו, קומו ונעשה תשובה. - אנא אלקינו וכו' - ב"פ.

ווי ווי קוננו, התלמידים הרבים. על מות הקדוש, רחוקים וקרובים. בימי חייו לימד, אותם להיות טובים. כך גזר הבורא, המעריב ערבים. - אנא אלקינו וכו' - ב"פ.

נפשו בטוב תלין, בגן עדן נתנוח. תתענג במחיצת, הצדיקים, הרוח. ונשמתו הטהורה, עליה אור זרות. כי כל ימיו, באל היה בטוח. - אנא אלקינו וכו' - ב"פ.

תנצב"ה וזיע"א

היו שם לומדים. פעם בא לשם איזה רב אחד, שכחתי מה השם שלו, נדמה לי רבי יחיא, אחד מרבני מרוקו, וראה בבית הכנסת מסכת אחת - מסכת חגיגה. אמר לה: "חגיגה חגיגה, חגיגה מסכנה, מי לומד בך? מה את עושה כאן? את בודדת, ישבה בדד, אין מי שלומד בך, אין מי שקורא לך לשלום. מי ינוד לך?". היה שם הבחור הזה רבי יעקב, ואמר לו: הרב, למה אתה אומר ככה? אני לומד בה! אמר לו: אתה מבין מה שכתוב בה? אמר לו: תבחן אותי. בחן אותו, כל אשר שאל אותו ענה לו. לקח אותו, והתחיל לרקוד אתו... והיום אין אחד בעולם שלא מכיר את רבי יעקב אבוחצירא. ולא רק זכה לעצמו, אלא זכה לכל הדורות שאחריו, דור אחר דור אחר דור כולם בעלי נסים ונפלאות, מלומדים בנסים.

כל רגע פנוי תלמדו

ג. זאת אומרת זה לא תלוי איפה האדם לומד. ויש גם כאלה שחושבים אם חכם פלוני היה בוילנא, הוא חייב להיות כמו הגאון מוילנא, לא! הוא לא חייב להיות ככה. חושבים: אם חכם פלוני היה בתונס, הוא חייב להיות בעל עיון תוניסאי. לא! זה לא תלוי בזה. יכול אדם להיוולד בכורדיסטן, יכול אדם להיוולד בחאבש - אתיופיה, והוא יהיה חכם גדול. **לכן כל יום שאדם לומד, זה ריוח. אבל לא רק ללמוד, אלא גם מדות.** קראתי הרבה על הרב אלישיב ע"ה [שנפטר כשבוע לפני דרשה זו], ומה שכאב לי שבמשך שמונים שנות לימוד שלא בזבז מהם דקה אחת כמו שמספרים - עשרים שעות ביממה לומד, כל לילה קם בשעה שתים! אל תעשו ככה, לא

כל אחד יכול לעשות את זה, **תקומו בזמן, תשנו בזמן, תאכלו בזמן, וכל רגע פנוי תלמדו** - אין לנו מהאוצרות שלו רק מעט מאד. אפילו תשובות שכתב לאחרים לא יצאו. אמרו לו: הרב, אולי נוציא אותם? אמר להם: לא, זה לא הזכות שלי, הזכות היא לשואלים. למה הזכות לשואלים? אני לא מבין. אם שאלו אותו אז התשובה כביכול היא נכס שלהם - רכוש שלהם. אמרו שיש

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	19:01	20:53
ת-א:	19:18	20:50
חיפה:	19:08	20:51
ב"ש:	19:16	20:49

לו תשובות קצרות וישרות קולעות אל השערה, הוא לא מביא הרבה מקורות, והתשובה ברורה שאין מה לערער אחריה.

אדם שיוודע בתורה פותר את כל הבעיות

ד. היה סיפור, וכדאי לכם לראות מזה **כמה אדם שיוודע בתורה, איך הוא יכול לפתור בעיות**. היתה אשה אחת שבעלה עומד למות, ויש לו אח בחוץ לארץ בארצות הברית ולבעלה אין ילדים, וממילא היא צריכה לעבור יבום או חליצה, אחרת תישאר עגונה (מה זה עגונה? שלא יכולה להינשא לאף אחד), והיא כנראה אשה צעירה שרוצה לחפש אחר כך משהו. בעלה חולה, ויש דרך אחת [שתפטר מיבום או חליצה] שבעלה יתן לה גט לפני שיפטר מן העולם, ואז היא גרושה ומוותרת לה להינשא אחרי מותו לכל אחד חוץ מכהן (לכהן אסור לשאת גרושה). הבעיה שזה היה ביום שבת, הוא יכתוב לה גט בשבת? זה פיקוח נפש? מה שייך לכתוב לה גט?! יאמר לה בעל פה כמו הערבים: "תלאתה פת'לתאתה" ונגמר הסיפור?! אין דבר כזה... **הלכו לרב אלישיב, והוא אמר להם: יש עוד אשה כאן בארץ שהיא אסורה לאח הנמצא בארצות הברית מחמת איזו קורבה, ומוותרת לבן אדם החולה הזה? אמרו: יש אשה כזאת. אמר להם: האשה הזאת תבוא לבית חולים, וזה החולה יתן לה טבעת ויאמר לה: 'הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל' ליד שני עדים, היא מקודשת. ומה קורה פה? יש כאן לבן אדם הזה שתי נשים, אחת שמחכה ליבום וחליצה, ויש לה עוד צרתה שהיא אסורה על האח, והמשנה אומרת (ביבמות דף ב' ע"א) "חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום".²**

"בחכמה יבנה בית, ובתבונה יתכונן"

ה. אבל כאן יש שתי בעיות. בעיה ראשונה כתוב במשנה בביצה (דף ל"ו ע"ב) **שאינן מקדשין בשבת**. (איפה זה כתוב? תזכרו מקורות, תלמדו). ובעיה שניה, **חרם דרבננו גרשום** שאומר שאסור לשאת שתי נשים, וזה נושא שתי נשים, מה עושים לו? אמר להם שניהם מותרים, זה דרבנן [והתירו אותו בשעת הדחק כמ"ש הרמ"א בס' "של"ט סעיף ד'], וזה חרם דרבננו גרשום, ובשעת הדחק כזאת שלא תישאר עגונה מותר, פתר את הבעיה בחכמה נפלאה. יש הרבה

2. המשנה מביאה דוגמה אדם שנשוי לבת אחיו, ראובן שנשא את בת שמעון אחיו, ויש לו עוד אשה. נפטר ראובן בלי בנים, לא מבת שמעון ולא מהאשה השניה, עכשיו האשה הזאת אשתו של ראובן נופלת ליבום, אבל יש לה עוד צרה, והצרה היא בת אחיו. כמו שהצרה פטורה - הרי אי אפשר ששמעון יקח את הבת שלו - ככה גם השניה פטורה. למדו חכמים (יבמות דף ג' ע"ב) "ואשה אל אחותה לא תיקח לצרור" (ויקרא ח"ג, ח"י) - לפטור צרותיהן וצרות צרותיהן. איך למדו צרותיהן וצרות צרותיהן? כשלמדנו מסכת יבמות אמרתי להם שיש באות ר"ש דבר מיוחד, אתה יכול להאריך בה - תעשה 'רררררר'... אז "לצרור" זה "לצרוורררר" - לא צרה אחת, צרותיהן וצרות צרותיהן, זה מיוחד רק באות ר"ש, "לצרוורר" [אמנם] במקום לצור כתוב לצרוור, טוב נלמד מזה שתי צרות, אבל שם יש רשימה של צרות, [זה נלמד מהיריבו של האות ר"ש]. (ועיין באספ המזכיר ערך כותל המערבי א').

בעיות כאלה שלא יודעים לפתור, [והרב ע"ה מוצא פתרון]. לפעמים לא יכול לפתור, ואז הוא בצער. אבל כל הידע הזה בא מלימוד.

"עבוד רבנן שלמא בינייהו"

ו. הבעיה בדור שלנו שהרבנים אינם משתווים אחד עם השני, לא שהם **עצמם לא משתווים, הם מאד משתווים, הם מאד אוהבים אחד את השני**. אבל יש פוליטיקאים מסביבם, "שועלים קטנים מחבלים כרמים וכרמינו סמדר" (שיר השירים ב', ט"ו). למה הפסוק מדגיש "וכרמינו סמדר"? כי אם הכרמים שלנו טובים - גפן, הם יצפצפו על השועל, תעופו מכאן... אבל "כרמינו סמדר" - חלשים. שנים לא היו קשורים ביחד הרב עובדיה (יבדל לחיים) והרב אלישיב, הם היו באחדות בבית הדין עשרים ושנים שנה, אחר כך זהו, זה שייך לליטאים וזה שייך לספרדים. (זה גרם אחר כך שהרב לא מצא לו עוזר וסומך, עד שלא הייתה לו ברירה ועשה שלום עם אלה שאמרו לו "אתה צריך להילחם בו", אבל אין לו ברירה, ישאר בודד קרבן יחיד? לא יכול להיות). ודבר שני, כשהרב אלישיב חלה לפני כמה שנים והיה בלי הכרה, מי הלך להתפלל עליו על ידו והיה קורא תהלים בדמעות שלישי? זה הרב עובדיה. אחר כך [כאילו] לא היו דברים מעולם. והיה דבר אחד לפני שהרב אלישיב קיבל את האירוע האחרון, אמר: דעתי שלא לעמוד בעשרת הדברות כמו הרמב"ם בתשובה (הוצאת פריימן ירושלים תרמ"ד סי' מ"ו). אמרו לו: ככה פסק הרב עובדיה (ש"ת יח"ד ח"א סי' כ"ט), והוא חיך ושמת. **זאת אומרת לפני שעזב את העולם "עבוד רבנן שלמא בינייהו"** (עיין גדה דף ל"ז ע"א).

"אל תפחד מאיש ואל תפגע באיש"

ז. מדוע רבנן אינם יכולים לזרוק את השועלים קטנים מחבלים כרמים?! יאמרו: אנחנו לא רבים אחד עם השני, אני ליטאי, ואני אשכנזי, ואני ספרדי, ואני חסיד, ואני מתנגד, [הכל] דברים בטלים, הכל שטויות והבלים. על מה רבים החסידים עם המתנגדים? אתם יודעים על מה? על שתי מלים בקדיש - "ויקרב משיחה". סכנה נוראה... כאילו על המלים האלה נחרב העולם. זה מה שקורה, **יש שנאת חנם, לא למדנו לקח**. התורה לא רק מלמדת אותך ידע, אלא גם מדות טובות, גם מעשים טובים, **אדם שהוא בן תורה אמתי ואינו חושש לבריות, אינו פוגע בהם ואינו חושש להם**, "אל תפחד מאיש ואל תפגע באיש", הוא יכול להיות לאור עולם. כל אחד ואחד מכם יכול להיות לאור עולם, כל אחד מכם יכול לקרב את הגאולה. אין לך טרגדיה גדולה מאשר מה שקרה בעוונות לרבי עקיבא, עשרים וארבעה אלף תלמידים ה' ירחם היה מה שהיה, יש אומרים מלחמת בר כוכבא, יש אומרים באסכרה, ויש אומרים מגיפה, אף אחד לא יודע (עיין בשו"ת בית נאמן ח"ג חלק עניינים שונים סי' ד'). מישור אחר בגיל מבוגר כמו שהיה רבי עקיבא - אולי קרוב למאה - היה מתיישב. אבל הוא

3. עד שבא רבי חיים מוולוז'ין ואמר: הלואי יבוא משיח וכולנו נהיה ליטאים. למה? כי אז לא צריך לומר "ויקרב משיחה"...

באיזו שנה היה חורבן בית שני

(מתוך ספרו של רבנו "סלת נקיה" הנד"מ חלק "פרפראות לחכמה" סי' י"ז)

אב התשמ"ט [בתוספת נופך]

שאלה: לפי מנהג הספרדים מכריזים בכל שנה בליל תשעה באב בבית הכנסת מנין השנים שעברו מחרבן בית שני, שעומד החזן ואומר: אחינו בית ישראל שמעו, היום כך וכך שנים לחורבן בית מקדשנו ותפארתנו, נפלה עטרת ראשנו וכו'. איך מחשבים זאת?

תשובה: מרגלא בפומייהו דרבנן שמפחיתים ח"י"ם (68) ממנין שנות הנוצרים ויודעים כמה לחורבן. למשל, בשנת התשמ"ט שהיא 1989 למספרם, מפחיתים 68 ונשאר 1921, וכך שנים עברו מן החורבן. וזה לפי המורגל בפי כל שהחורבן היה בשנת ג' תתכ"ח ליצירה (68 לספ"ה). וכן מבואר בפירש"י עבודה זרה (דף ט' סעי' א'). ע"ש. אך נראה שאין זה מוסכם, כי הרמב"ם בהקדמתו לספר היד החזקה כתב שחיבר ספרו בשנת ד' אלפים ותתקל"ז לבריאת עולם שהיא שנה שמינית אחר מאה ואלף לחורבן הבית. ע"ש. ואם תגרע אלף וק"ח מד' אלפים ותתקל"ז תמצא ששנת החורבן היא ג' אלפים ותתקל"ז לבריאת עולם וכו' עוד בהלכות קידוש החדש (פי"א הלכה ט"ז): שנת תתקל"ח וארבעת אלפים ליצירה היא שנת ק"ט ואלף לחורבן בית שני. ע"ש. ובהלכות שמטה (פ"י ה"ה ו"ה) כתב: שנה זו היא אלף ומאה ושבע לחורבן והיא ד' אלפים ותתקל"ז. ע"ש. ושם מסיק הרמב"ם ע"פ שיטת הגאונים ששנת ד' אלפים ותתקל"ז היא מוצאי שביעית. וכן עולה לפי הכלל המפורסם בידינו כיום להשליך שבעה שבעה (ומקורו בשו"ת מהר"ל סימן ק"ח), שאם תשליך שבעה שבעה משנת ד' תתקל"ז ישאר בידך אחד. ושמע מינה ששנת ד' תתקל"ז של הרמב"ם מתאימה לפי החשבון שבידינו, והרמב"ם קרי בחיל שהיא שנת אלף ומאה ושבע לחורבן, וכשתחשוב לאחור יוצא ששנת החורבן ג' תתכ"ט ו"ל ג' תתכ"ח. (ונתתי סימן לדבר: נמר שקד על עריהם (ירמיה ה' ו'), כי תלך במו אש לא תכוה (ישעיה מ"ג ב'), ורמז בזה שהכותל המערבי נשאר כאוד מוצל משריפה, תלך אותו כחל. וכן וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה (בראשית ו' י"ב). ויגרס בחצץ שני (איכה ג' ט"ז). ארץ ממנה יצא לחם ותחתיה נהפך כמו אש (איוב כ"ח א').) אי לי על גלות השכינה, דרכי ציון אבלות, השיבנו ה' אליך ונשובה, כל אחד מהנ"ל עולה בגימטריא תתכ"ט. וכן עולה בגימטריא דוד מלך ישראל חי וקיים, ובגימטריא שוב למען עבדך שבטי נחלתך, ובגימטריא אל יתן למוט רגלך).

"אחכה לו בכל יום שיבוא"

ט. כיון שהזכרנו את **רבי מרדכי אליהו** אגיד לכם סיפור עליו, שקשור לתשעה באב. הוא מספר - ואיני יודע מה המקור לסיפור שלו - **שהרב חיד"א ע"ה** היה באיטליה⁷, וראה שם מנהג משונה, ביום תשעה באב אחרי חצות, נשים פשוטות מביאים סייד וצבעי לצבוע את הבית, אומרים לו: תסדר את הבית לכבוד המשיח שיתגלה. המשיח נולד בתשעה באב בחצות היום, ככה כתוב בירושלמי בברכות (פ"ב ה"ד), זה לכבוד המשיח. אמר להם: רבותי, זה לא יפה, אסור ליגוע במים, ואתם שוטפים, נוגעים במים, ומסיידים וצובעים. דרש להם בבית הכנסת, קבלו את זה. והנה כמה ימים אחרי תשעה באב, הולך הרב חיד"א עם המלוה שלו, והוא לא בקי הרבה בשפה האיטלקית, ושומע שתי נשים מדברות עליו, מראות באצבע על הרב. הרב אמר למלוה שלו: **מה הן מדברות? לך תשאל אותן מה יש להן אתי**. אמר לו: הן אמרו שהרב לא מאמין במשיח, הרב אומר שהמשיח לא יבוא. התפלא החיד"א ואמר: אני אמרתי ככה?! אני לא אמרתי ככה! אמרו לו: אם הרב אומר לא לסייד ולא לצבוע, זה אומר שהחורבן ממשיך ונשאר, זהו זה. עלה לבית הכנסת ואמר להם: **רבותי תסיידו, רבותי תצבעו, רבותי תשטפו, העיקר שתאמינו שהמשיח יגיע**.

"תחת חטה יצא חוח ותחת שערה באשה"

י. השנה הזאת [תשע"ב] כל כך ציפינו לגאולה, כל כך ציפינו מכל מיני סיבות. היה לי חשבון (עיין בקובץ מאמרים ח"ב עמ' ר"מ), שנים הוא היה בלבי ולא פרסמתי אותו, אחר כך אמרו ככה בשם **הרב כדורי**, אחר כך ראינו את "האביב הערבי", "חריר של הערב", ראינו את קדאפי שאמר "עולם בלי ישראל" ויצא לו בדיוק הקללה של הנשיא פרס "עולם בלי קדאפי"... ראינו איך נחרב העולם בסוריה, ובכל המקומות האלה בתימן וכו', אמרנו: זהו זה, הגיע הזמן. ובמקום זה, בעוונות בשנה הזאת כל כך הרבה רבנים נלקחו מאתנו, כל כך תלמידי חכמים, כל כך צדיקים. זה התחיל **ברבי אלעזר אבוחצירא ע"ה** בכ"ז בתמוז בשנה שעברה [התשע"א] ה' יקום דמו. והאחרון היה **רבי יוסף אלישיב** בכ"ח

7. **החיד"א** היה שם שנים רבות, והוא נפטר שם בליוורנו והעלו עצמותיו אחרי מאה וחמשים שנה. **רבי מרדכי אליהו** העלה אותם על ידי **רבי יצחק נסים** שאמר: "תעלו אותם". והיה **הרב אריה לוי** (רבע של האסירים, שמעתם עליו? יש עליו ספר מיוחד "איש צדיק היה", והוא היה חותנו של הרב אלישיב) שאמר: מביאים לכאן את עצמות החיד"א, ואולי הרב חיד"א לא רוצה? (כי האשכנזים ככה הטבע שלהם, לא להעלות. את הגר"א לא העלו עד שלא יודעים איפה הוא נקבר, לא להעלות רבי נחמן מברסלב. הולכים לו כל שנה שבעה עשר אלף, עשרים אלף, להביא אותו? אסור. אבל ההלכה אומרת שכן מביאים, הם אומרים: לא, אחר כך שאר הנפטרים שמה יקנאו. לא יקנאו, הגר"א מיוחד במינו, ורבי נחמן מיוחד במינו, אבל יש תעשייה של ממוז... אין מה לעשות) פתח תהלים ומצא "שיר המעלות לדוד שמחתי באומרים לי בית ה' נלך" (מזמור קכ"ב). **דוד** זה הרב חיד"א - רבי חיים יוסף **דוד** אזולאי, והוא שמח שמביאים אותו לארץ ישראל. אמר: אם ככה, גם אני בא... ברוך ה'.

לא התייאש, בנה את הכל מחדש, בנה את כל עולם התורה מחדש, והעמיד תלמידים שכל אחד ואחד מהם זכור בסילודין, זכור באהבה וזכור בחיבה.

רבי יהודה בר אלעאי

ח. **רבי מאיר בעל הנס** לא קוראים לו סתם רבי מאיר, בגמרא זה רבי מאיר, אבל כשאתה מספר עליו אומרים "רבי מאיר בעל הנס". אתה קורא נס ועוד נס ועוד נס, עוד ברכות ועוד סיפורים. את **רבי שמעון בר יוחאי** כל העולם מכירים אותו. את **רבי יהודה** לא מכירים, כי היה לו קצת שכר בעולם הזה, הוא היה "ראש מדברים בכל מקום"⁴ (שבת דף ל"ג ע"ב). ובכל זאת, פעם בא עשיר אחד **לרב מרדכי אליהו ע"ה** ואמר לו: העסקים הלכו, הוא נמצא באמריקה, והביזנס שלו הלך וירד, כמעט פושט רגל. פושט ידו ללחם, "נודד הוא ללחם" (איוב ט"ו, כ"ג). מה יעשה? אמר לו הרב: תשמע, רבי מאיר ורבי שמעון בר יוחאי לא צריכים אותך, יש להם כבוד עד השמים. אבל ישנו אחד ושמו **רבי יהודה בר אלעאי** (הוא נמצא בדרך בין צפת לטבריה כמדומני), לך שמה ותעשה לו ציון מפואר. אמר לו: אין לי כסף. אמר לו: תקבל על עצמך. קודם כל, לך תתפלל שמה ותקבל שאם הביזנס שלך יעלה, תעשה לו מקום מהודר ומכובד, ציון מכובד שיבואו להתפלל על קברו. אמר לו: קיבלתי. הלך התפלל וקיבל פלאפון: תשמע, המניות עלו. תשמע, המנהל ההוא הסתדר. תשמע, הבעיה הזאת הסתדרה. מה זה?! **רבי יהודה בר אלעאי** משלם בחייו. **רבי יהודה** היה עני⁵, אבל **רבי יהודה** נשאר **רבי יהודה**, התורה שלו זו התורה שלו. לכן זה העניין, שבן-אדם אף פעם לא יפגע באיש⁶.

4. רומי המרשעת נתנה לו רשות שכל פעם שיתוועד עם החכמים, הוא הראשון שידבר. אה, באמת תודה רבה... אם היו אומרים לו: "תבוא, תהיה מיניסטר שמה בפרלמנט, אתה רבי יהודה תייצג את העם היהודי". אז לפחות זה חצי כבוד - בשבילם! - שיש משהו שם. אבל לא, אמרו לו: כשתשב עם החכמים החברים שלך, אתה הראשון שתדבר... באמת תודה רבה... רומי ימח שמה ויאבד זכרה, מה נשאר מרומי? כלום. נשאר רק איזה מדינה קטנטנה שנקראת "ותיקן". "הנה **ותיקן** נתתיך בגוים בזויה את מאד" (ע"פ עובדיה א', ב'). זה מה שנשאר מרומי. היה לו מעיל אחד לו ולאשתו. כשהיה הולך לשוק, הוא לובש את המעיל, וכשאשתו הולכת לקנות משהו, היא לובשת את אותו מעיל. מכאן מוכיח יביע אומר (שיהיה בריא) בחלק ששי (חיד"ד סי' י"ד אות ג') שאם זה דבר שלא ניכר בין גברים לנשים, אין בזה "לא יהיה כלי גבר על אשה" (ב"ב ה'). למה? כי זה מעיל שמתאים גם לו וגם לה. או מטריה למשל, אם היא מתאימה לשניהם, אין בזה שום בעיה, ככה לומדים מהגמרא הזאת בנדרים (דף מ"ט ע"ב). **רבי יהודה** היה כל כך שמח באותו מעיל שהיה אומר עליו "ברוך שעטני מעיל" - שנתן לי מעיל ללבוש.

6. גם כשאני מוכרח לכתוב [זה] נגד אנשים שמקשים ואינם מרפים ממני, איך כתוב באיוב (ז' י"ט): "לא תרפני עד בלעי רוקי" - אפילו בליעת הרוק, קושיא ועוד קושיא, ועוד קושיא ועוד קושיא, יש לי ברירה? אני חייב לענות להם, אחרת יאכלו אותי. כתוב "העושה עצמו כבש, הזאב אוכלו". פעם באו הזאבים ואכלו אותי בעיתון הידוע שהלך לעזאזל... אבל עבר העיתון ועברו הזאבים... לאט לאט נרגעו. אבל לולי זאת מה אכפת לך? תגיד אתה מה שתרצה, תפסוק מה שתרצה, אתה חושב אחרת? תעשה מה שתרצה.

אדם הראשון ומניין שלנו לבהר"ד, ולמנין אדה"ר אינו רק תח"ל (תק"ח לפ"ק) וא"כ אין לחורבן רק אלף ות"ף שנים, וכל שנה ושנה זימנא הוא שירחם ה' עמו ולקרוא [להם] דרור. עכת"ד. וכ"כ בביאור הגר"א שם (סק"ח) שכל החשבונות (שבגמ') הכל משנת יצירה שהיא שניה לבריאת עולם שאנו מונים, נמצא למנייננו חרב הבית בשנת ג' אלפים תתכ"ט וכו' ושנת ש"ך לאלף הששי היא לחורבן אלף ותצ"א. ע"ש. ולפ"ז אין מחלוקת בין רש"י והרמב"ם, אלא שרש"י מונה למולד וי"ד (ולדידה שנת התשמ"ט היא בעצם שנת התשמ"ח, וכן הלאה), והרמב"ם מונה למולד בהר"ד כמו שאנו מונים, וא"כ החורבן היה בשנת ג' תתכ"ט כאמור. וכן ראיתי עוד בספר אבן ספיר הנד"מ (לר' יעקב ספיר זצ"ל) בקונטרס "מחקרי ספיר" (עמוד 227 והלאה) שהאריך בזה ומסיק כמו שכתבתי, ושכן הכריזו בתימן בליל ט' באב התרי"ט שהלילה הזה שנת אלף תש"ץ לחורבן בית שני. ע"ש. וכה הראני ידידנו ר' ישראל כהן יצ"ו עורך ירחון "אור תורה", בספר מעלות המדות הוצאת "אשכול", בהקדמת המו"ל (עמוד 7), שנמצאו פסקי הלכות שחיטה מאת הרב המחבר זצ"ל בכ"י בספריית הקתדרלה בטולידו, ושם כתוב: נשלמו פסקי שחיטה הלילה ב"א ימים אחדים שבט שנת חמשת אלפים ושלושים וחמש לבריאת העולם שהם שנת אלף ושש ומאתים לחורבן הבית הגדול והקדוש שיבנה ויכונן במהרה בימינו וכו'. ע"ש. ומוכח נמי שהחורבן היה בשנת ג' תתכ"ט. וכן ראיתי בהקדמת הרבנים המגיהים לשו"ת אוהב משפט חאו"ח (גר"ב התרפ"ח) שכתבו בתוך דבריהם שחורבן הבית היה בשנת ג' תתכ"ט, וחתימי

ושוב ראיתי בשו"ת המבי"ט ח"א (סו"ס י') שכתב כי בעלי חכמת העיבור נחלקו על מולד הראשון משנת היצירה, יש מי שמתחיל ממולד בהר"ד (שהיא שנת התוהו), ויש מי שמתחיל ממולד אדם הראשון, לפי שאין אדם סופר ימיו כי אם מתחלת לידתו. והרמב"ם מונה ממולד בהר"ד וכו', ולפ"ז מה שנאמר כי קע"ב שנים אחר החורבן נשלמו ד' אלפים אינו לשנת היצירה כי אם למולד אדם הראשון, כל שנות (צ"ל כי לשנות) היצירה בקע"א שנים אחר החורבן נשלמו ד' אלפים ליצירה. ע"ש. וכ"כ הדרישה בח"מ (ריש סימן ס"ז) דכשמשבין מבריאת אדם הראשון נשאר קע"ב שנה לרש"י אחר החורבן לתשלום אלף הרביעי וכו', אבל לפי מה שאנו חושבים ממולד בהר"ד שהוא שנה קודם שנולד אדם הראשון, לאותו המנין נחרב הבית ג' אלפים ותתכ"ט. ע"ש. וכ"כ הגאון מהר"י אייבשיץ בתומים שם (סק"ג) כי כל חשבונות שאנו אומרים בשנת ג' תתכ"ט נחרב הבית, היינו מיום בריאת אדם הראשון שברא ה' אדם על האדמה, אבל אנו במנין שנות הבריאה כדי שיהיה מסודר לסדר תקופות ומולדות, לא חושבים מיום אדה"ר רק משנה שלפניו הנקראת שנת תהו, ומולדה היה ראוי להיות בהר"ד וכו', וכשאנו אומרים עכשיו תק"ט לבריאת עולם הוא לבריאת אדה"ר רק תק"ח וכו', וטועים כל מדפיסי לוחות שמדפיסים דרך משל על שנה זו שנת תקט"ל (תק"ט לפ"ק) שהיא לחורבן בית תפארתנו וחיי מעוזנו אלף תרפ"א, והיינו כי חשבו מחורבן עד סוף אלף רביעי קע"ב שנים ובצירוף אלף תק"ט שנים הרי [אלף] תרפ"א, וטעו בשנה אחת, [כי] שם בחורבן הבית נאמר לבריאת

1956 שנה לחורבן בית קדשנו

האלה יתפללו עלינו, ויגידו "שם קץ לצרותינו". נמשיך לומר "אבינו מלכנו" ונתפלל גם על קרן התורה שיוסר בעם ישראל, שידעו כל אלה הרחוקים מן התורה כמה הערך של התורה, שהם בצבא שלהם, ובאמפריה שלהם, ובגאווה שלהם, אינם יכולים לעשות אחד מאלף ממה שעשתה התורה. התורה לקחה את עם ישראל מפוזרים בכל העולם כולו, ואיחדה אותם על ידי פסוק שמע ישראל, על ידי יום שבת אחד לכולם, על ידי פסח לכולם, על ידי תפלת שמונה עשרה. תורה שבכתב ותורה שבעל פה שמרו על עם ישראל ואף אחד לא יכול לעשות דבר כזה. אפילו היה אחד כופר בעיקר שאמר "יותר מששמרו ישראל על השבת, השבת כולם שמרו, ואז ידעו להעריך את התורה, ואז בעזרת ה' נזכה כולנו לגאולה שלמה ונזכה לראות את זה. "ותחזינה עינינו בשוכר לציון ברחמים". כמה עולה עינינו? 196. כמה עולה לחיים? 98. כפול 2 - לחיים לחיים - 196. "ותחזינה עינינו", כשיבוא משיח נשתה כולנו לחיים, "בשוכר לציון ברחמים", אמן כן יהי רצון.

9. "עינינו, כותבים בשני יוד", ויש שכותבים "עניים" - "עניים", אלה עניים בדעת...

בתמוז. כ"ז בתמוז עד כ"ח בתמוז זה שנה ויום אחד, (אחר כך כ"ט תמוז זו הפטירה של רש"י, ועשו כאן הילולא לכבוד רש"י - בישיבה גדולה). ככה היה בזמן הרדב"ז. הרדב"ז נפטר במגיפה בן מאה שנה ומעלה, והמגיפה נמשכה ונמשכה ונמשכה, והאחרון היה הרב האר"י, נפטר בחמשה באב של"ב. וכתוב בספר קורא הדורות על זה: "בבכורו ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה". זה כתוב ביהושע (ו', כ"ו) על יריחו. הרדב"ז היה בן מאה שנה ומעלה (ויש אומרים בן מאה ועשר), והאר"י היה צעיר מאד. וכאן היה הפוך "בצעירו ייסדנה" - רבי אלעזר היה צעיר, וגם נהרג שלא כדרך הטבע, והאחרון הרב אלישיב בן מאה ושנים.

כח התורה עולה באלף על כח הצבא

יא. אבל אנחנו מקוים שהחכמים והצדיקים

8. [מין רבנו זצ"ל שאל את הבחורים היכן כתוב פסוק זה, ואמר בחור אחד: ביריחו, ובתשובתו לא ביטא את האות"ת ח"ת כהוגן, ואמר לו מין זצ"ל:] לא "יריכו" יריחו! אל תתבייש לומר "יריחו". להיפך, תגיד "יריחו" גם לאשכנזים, תאמר להם: תקשיבו טוב, יש לכם ח"ת בגרון שלכם, תלמדו לפתח אותה, מי שלא יודע לפתח זו בעיה. הנה הביאו לי ספר של הרב קוק עם רעיונות מאד יפים, אבל בכריכה כתוב "מלכך". מה זה מלכך? צריך לומר מלכך! מה נעשה להם? אין מה לעשות...

שכתב בשם רבנו בחיי פרשת ראה שנחרב הבית בשנת ד"א רמ"ט. והמעין ברבנו בחיי שם (ט"ו א') יראה שלא היו דברים מעולם, וזה לשונו: וכן בשנים אמרו קע"ב שנה אחר חורבן הבית נשלמו ד' אלפים, שבשנת תכ"א חרב הבית לדברי ר"ת ז"ל שהם עיקר. ע"כ. וכנראה הבין בעל סדר הדורות תכ"א אחרי ג' תתכ"ח ויצא לו ד' רמ"ט. וליתא, אלא ר"ל בשנת תכ"א לבנינו. וז"פ מאד, דאל"כ מה יענה רבנו בחיי לברייתא ערוכה בע"ז (דף ט"ב ע"ב) אחר ארבעת אלפים ומאתים ושלושים ואחת שנה לברייתא עולם וכו', אם לפי חשבוננו עוד לא חרב אז ביהמ"ק.

ודע כי בספרי תקון חצות דפוס ליוורנו, נדפסה שם קינה אחת (בתיקון רחל) המתחילה "בכי רעיה בעצבון, עיניך ברכות בחשבון", וסימנה ישראל, והיינו אומרים אותה בחו"ל בימי בין המצרים, ולא ידעתי פתרון הדברים. עד שראיתי בספר זמירות ישראל לר' ישראל נג' ארה (דפוס תל אביב תש"ו, שיר ש"ב, עמוד 470) ושם הנוסח: "שימי רעיה בעצבון, עיניך ברכות בחשבון", וכתוב שם שידס קינה זו לענת זכירת שנות החורבן בליל ט"ב. ע"ש. ונראה שיעור הלשון כך: "את רעיה! שימי עיניך ברכות (דמעות נחליל מים) בעצבון, בשעה שמונים את החשבון". ובזה יובנו כמה סוגרים שם שכולם מסיימים חשבון ("שנה בשנה נהי נהיה, אחת לאחת למצוא חשבון". והאיובים אומרים: "אבד תוחלתם ושברם, ונרים אבד חשבון"). ולמדנו שזה מנהג קדום מימי הראשונים להזכיר מנין שנות החורבן בליל ט"ב, עד שיקיים בנו השי"ת שמחנו כימות ענינתנו, במהרה דידן בעגלא ובזמן קריב אכ"ר.

עלה הרבנים הגאונים כמה ר' אברהם כהן ומרן ר' רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל. ע"ש (ונדפס שנית בא"ה התשנ"ט). שש אנכי שכיונתי לדבריהם. ולפ"ז צריך לחסר ממנין הנוצרים 69, וסימניך: והסר ממני יגון ואנחה, הוי אנחם מצרי ואנקמה מאויבי (ישעיה א' כ"ד). ודע כי בספרי היסטוריא אחרונים רושמים שנת החורבן ג' תת"ל (70 למספרם), וסימניך: "צפד עורם על עצמם" (איכה ד' ח') בגימטריא תת"ל, וכן "שאנו צרריך" (תהלים ע"ד ד'). ולא ידעתי על מה אדניהם הטבעו. ושו"ר בלוח "דבר בעתו" לשנת התש"ן (עמוד נו) שכתב כי בט"ב התש"ן תמלאנה אלף תתק"כ שנה לחורבן, לשיטת ר"ח ר"ת ר"ש ר"ש והר"ה (וציין לתוס' ע"ז דף ט' ע"ב בד"ה האי), ואלף תתקכ"א לשיטת הרמב"ם. ע"ש. וכנראה שההיסטוריונים הנ"ל נקטי כשיטת ר"ת ודעימיה. וכן ראיתי להר"ה במקומו בספר המאור (פ"ק דע"ז) שכתב ששנת החורבן היא שנת ג' אלפים תתק"ט לחושבים מן תשרי של ו"ד, אבל לחשבוננו הפשוט מתשרי של בהר"ד שנת החורבן היא שנת ג' אלפים תת"ל לברייתא עולם. ע"ש. ומסייע לדברי הפרישה ודרישה והתומים הנ"ל שהפרישה החשבונות באו מכח מנין ו"ד ובהר"ד כאמור. ועכ"פ אנן אית לן למינקט מילתא מציעתא כשיטת הרמב"ם. ואכמ"ל. וע"ע לאמה"ג זצ"ל בשו"ת איש מצליח ח"ג כרך ד' (חא"ח ס"ד ע' עמוד ל) שדייק מדברי הרמב"ם שהחורבן היה בשנת תתק"ט, וכתב דאפשר שהרמב"ם אינו חושב השנה עצמה שנעשה בה החורבן כי לא נשאר בה רק שני חדשים לבד. ע"כ. ולפמ"ש למעלה בשם הגר"א והדרישה ודעימיהו, הוא תלוי אם מונים למולד בהר"ד או ו"ד. ועיין בסה"ד (ג' תתכ"ח)

בית ספר. בתחילה היו בבית הספר רק שתיים עשרה בנות, הם היו ברחוב רבי עקיבא סמוך לבית המדרש של הגאון הרב שמעון בעדני זצ"ל, לאחר מכן הפנימיה גדלה וגדלה, עד שהיום היא מוציאה מאות בתים של תורה ויראת שמים.

ההוצאות של הפנימיה היו גדולות, לא פשוט להקים אימפריה גדולה כזאת, לכן כל זמן קצר היה הרב מכתת את רגליו יחד עם רבי אליעזר בן דוד זצ"ל, והיו אוספים כסף לפנימיה. פעם אחת אמר להם אחד העשירים: "כדאי לכם ללכת לעשיר פלוני, הוא נותן בעין יפה". קבעו פגישה עם העשיר, כאשר הגיע היום המיוחל, נכנסו לחדרו, אלא שבאותו יום כנראה העשיר לא היה במצב רוח טוב, דיבר איתם שתי מילים ושלא אותם כלעומת שבאו, בלי לתרום מאומה, אף לא דולר אחד.

נפילה לצורך עליה

רבי אליעזר בן דוד התאכזב נורא, מאד כאב לו, באו עד לשם, טרחו, התיגעו, ולבסוף לא יצא כלום, זה מאד מצער. אנשים לא מבינים שאלה שאוספים כסף הם מתביישים, זה לא פשוט, אלה הנסיעות, ההליכות, הבזיונות, זה לא קל. ראה רבי משה פרדו את פני חברו, אמר לו: "אל תתאנח, זה היה רצון ה', האיש הזה הפסיד, לא היתה לו את הזכות לתרום לנו. דע, לך, ברגע שאדם

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות הגאון הגדול רבי חננאל כהן שליט"א ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ברכיה

רצון אמיתי להגאל

ערך: הרה"ג ר' אלעזר חדאד שליט"א

פנימית אור החיים

שמעתי סיפור על רבי משה פרדו ע"ה שיש בו הרבה מוסר השכל. הרב פרדו היה סוחר בתל אביב, וכאשר ראה שאין בית ספר חרדי לבנות עם פנימיה, עזב את המסחר, שינס מתניו ופתח

ותפארתנו שיבנה במהרה בימינו. אמן.

מקצת מהלכות תשעה באב שחל ביום ראשון

לפי פסקי מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ

החולים שמוכרחים לאכול בתשעה באב יבדילו כבר במוצאי שבת ולא יבדילו בזמן אכילתם ביום ראשון, וכחכרעת מרן הגר"ע יוסף זצ"ל במשנה אחרונה (בחזון עובדיה ד' תעניות עמ' ש"ו). ואף סעודה רביעית יש להם לאכול, שיעור כזית ותו לא. (עלון מס' 320 אות כ, וע"ע בקובץ ועין שמואל התשפ"ח הנד"מ בקונטרס "אור העולם" סי' ע"ח).

מנהגנו להניח תפלין בתפלת שחרית וכדעת המקובלים וכמנהג ירושלים, ואף במנחה מניחים תפלין כדי להשלים חשבון מאה ברכות. ולכן יש להניח במנחה תפלין דרש"י דוקא. (שו"ת בית נאמן ח"ג האו"ח סי' פ"ו). ואחר תפלת שחרית תיקן מרן הגאון בעל איש מצליח זצ"ל לה"ד סדר "חק לישראל" מיוחד לתשעה באב, ונדפס בסידור "איש מצליח" לתשעה באב (עמ' 403).

מנהגנו לקרוא את ספר איוב כולו בתשעה באב אחר תפלת שחרית, והוא מנהג עתיק מימי הראשונים (אבודרהם עמ' רנ"ז, כל בו, ועוד). המנגינה שלו מרגשת מאד ונוגעת ללב, והיו ישישים באי ג'רבא שכהו עיניהם והיו בקיאים בכל ספר איוב עם טעמיו ודקדוקיו בעל פה. ולא כמנהג קצת עדות שקוראים מענות איוב בלבד (או פרק א' ב' ומ"ב בלבד, כמו "מה טובו" ועלינו לשבח). שאם אין ויכוח, על מי ולמה הוא עונה? (סידור "איש מצליח" לתשעה באב עמ' 431, ועיין שם בסוף הספר קיצור ספר איוב ממרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ וזיע"א).

במוצאי שבת, יש לגמור סעודה שלישית לפני השקיעה, ואם לא נטל מים אחרונים עד אחרי השקיעה, יכול לנטול אף אז, ואין בזה משום חשש רחיצה בתשעה באב, שאינו מכוון לתענוג והנאה. (שו"ת בית נאמן ח"ג האו"ח סי' פ"ה אות א). ועשרים דקות אחרי השקיעה יש לנטול נעלי בד, ולהתחיל בבית הכנסת תפלת ערבית וכו', ואין צורך להמתין לזמן רבנו תם. (עלון בית נאמן מס' 122 אות כ').

מנהגנו לומר תפלת "נחם" רק במנחה של התענית ולא בערבית ושחרית, וכן כתב מרן בב"י (סי' תקנ"ז) שכן הוא מנהג העולם. מלבד העיר ירושלים שהעידו פוסקים אחרונים שמנהגם לומר נחם בג' תפלות, ותו לא מידי. (שו"ת בית נאמן ח"ב חיו"ד סיף סי' ט"ז).

אחר תפלת ערבית ואיכה נהגו לומר את מנין שנות החורבן. ומרגלא בפומייהו דאינשי שיש להוריד מנין חיים משנות הנוצרים, וזהו מנין השנים לחורבן. אולם באמת לפי מנין השנים שאנו מונים, יש להוריד שנה נוספת ממנינם וזהו שנת החורבן, וסימניו: "וחסר ממנו יגון ואנחה". [ובשנה זו מונים 1956 שנים למנין החורבן]. וכבר נתבאר הדברים באר היטב בספר "סלת נקיה" בקונטרס "פרפראות לחכמה" סי' י"ז. [ונדפסו הדברים בעלון זה. עש"ב].

אמץ ילד

**כמה שמחת
לקבל ילקוט חדש!?**

ב- 360 ש"ח אתה מאיר לילד בצידוד חדש!

400 ילדים ממשפחות נזקקות

יפתחו את שנת הלימודים הבאה,
בשמחה בהרגשה טובה וברגל ימין,
עם ערכת בית ספר חדשה הכוללת
ילקוט חדש, מחברות וכלי כתיבה.
בזכותך!

תבחר לך ילד או משפחה,
וה' ישמח את שלך!

זוכרים ומאירים

חורמים 2 ערכות ל- 2 ילדים נזקקים. לזכרו ולכבודו של
מרן ראש הישיבה זצוק"ל, שבידך באוסן אישי במשך
שנים רבות את התורמים לסרדייקט גדול זה.

ותזכו להתברך על ציונו הקדוש והטהור על ידי תלמידי
חכמים מופלגים, שיעתירו בעדכם לבשורות טובות
ויהמלאו כל משאלות לבכם לטובה.

במשך שנים לקח מרן זצוק"ל את הפרויקט המרגש הזה קרוב לליב
וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם!

ניתן לתרום בהעברה בנקאית לפקודת:
חסדן דאורייתא - יד יעקב (ער)
קיד מסד - 38365
בנק דיסקונט סניף 139 מס' חשבון 166712355

חייג עכשיו ותרום ערכה:

055-6763536

הדברים לא התקבלו מספיק בלבד של רבי אליעזר בן דוד, כאב לו הבזיון של התורה, הוא עדיין לא נרגע, אמר לו הרב רפדו: "כתוב במדבר (י), שלאחר שבוכדנצר הרשע כבש את ירושלים ושלל את שללה, לקח את כל הכסף והזהב באוניות ולבב, באמצע הדרך ה' הטביע לו את כל האוניות, וכל הרכוש ירד למצולות. בדרך כלל אדם מתמכר במה, מקלל, מתאכזב, אבל בוכדנצר - כמה שהיה רשע - לא כעס, אמר בלבו: 'כנראה רצון האלוקים היה שרק נכבשו את ירושלים, לא שניקה את השלל'. קיבל את הדין באהבה. מה קרה אחר מכן? יצא בוכדנצר למלחמה על המצרים, ניצח אותם, ולקח את כל השלל שילהם. הוא קיבל דין שמים באהבה, הקב"ה שילם ונתן לו את השלל של מצרים. אם כך נהג הקב"ה עם בוכדנצר שהיה רשע, כל שכן שינהג איתנו שאנחנו בניו העושים רצונו, באותה מדה".

קיבל רבי אליעזר את הדברים והמשיכו להסוות בין העשירים. העשיר שהתכוונו לילך אליו, היה עשיר נדיב ביותר. יש עשירים שנותנים מעשר ומשאירים לעצמם את השאר, הוא היה לוקח לעצמו מעשר וכל השאר היה מחלק, "פזר נתן לאביונים" (תהלים קי"ב, ט'). לפני שהגיעו

בימים אלו מנהג הספרדים לומר תיקון חצות, יושבים על הרצפה ומקוננים על חרבן בית המקדש. פעם מרן רבנו **עובדיה יוסף זצ"ל**¹ אמר בשיעוריו השבועי במוצאי שבת: "שהיינו בישיבת 'פורת יוסף' הרבנים והתלמידים היו בוכים על החרבן, היו עושים תיקון חצות. לעצור היום בישיבות לא נוהגים בזה". הגאון **רא אליהו בקשי דורון זצ"ל**² שהיה הרב המקדים וישב לידו, אמר לו: "אני הייתי בישיבת כסא רחמים בבני ברק בזמן בין המצרים, וראיתי שלאחר חצות היום הם יושבים על הרצפה ואומרים תיקון חצות". הסיפור לו מרן: "דאי, אני יודע, שם שמורים על מנהגי הספרדים, לא כיוונים עליהם". ממנהג הזה הוא מנהג קדמון, מובא ב"כ החיים" (1) שנהגו בו חכמי ספרד כבר לפני מאות שנים. מרן ראש הישיבה רבנו **מאיר מאזוז זצ"ל** הה"מ, כל שנה היה מדבר על זה ומעודד את הישיבה להתחיל ב'תיקון חצות'. כן אנוהג גם נוהגים בישיבתו הקדושה "לבנימין אמר" וכולול האברכים. נשתדל להתפלל יותר על בית המקדש, על משיח צדקנו, נתאל ונבכה על החורבן. בעזרת ה' בזכות זה נשמע ונבשר בשורות טובות. ויתקיים בנו הפסוק: "ישעו אתה מושל על המטאבלים עליה" (ישעיה ס"ו, י"ט). שכל אתה מדבר על ירושלים וזהו ורואה במתחתה (תענית דף ל"ע"ב), במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון.

NUMBER 11: 2010-2011

משרד החינוך והשכלה
משרד החינוך והשכלה
משרד החינוך והשכלה

"על שלושה דברים העולם עומד..."

תורה

הקדשת יום לימוד
בבין הזמנים
בכלל בתי המדרש
ש 1200

הקדשת
שעת לימוד
בבין הזמנים בכלל
בתי המדרש
ש 300

חסד

הלבשת בני תורה
אברכים ובחורי
ישיבות
תדומה ע"ס
ש 1000
והזכות היא שלך!!!

כאלף לואזים
בכלל בתי המדרש

לתרומות עכשיו חייגו כעת: *9105 או בהודעה ל367275-08 | נדרים פלוס

הפצה ראשית *9105 שלוחה 6. דרושים עוד נציגים להפצה

ידע תדע

- א.** פתוב בקינה שאומרים בליל תשעה באב "על קריה ונפלאה, אשר הושטה בתה". מה זה הושטה בתה? אף אחד לא יודע. היה פעם חכם אחד בתנוס, שמו **רבי אליהו רקאח** שהיה מתפלל איתנו בתנוס בבית הפנסת על שם רבי משה דרמון, ופעם שאל את אבא וצ"ל ביום תשעה באב בבקר ואני זוכר את זה וזכר את הפנה ששאל אותו, אמר לו: "תגיד לי, מה זה 'אשר הושטה בתה', אמר לו אבא: יש פסוק יחיד בישיעה (ה', ו), 'ואשיתיהו בתה, לא יזמר ולא יעדר'. נאמר שם: 'אשירה נא לידי שירת דודי לחרמו, פרוש היה לידידי בקרו פו שמו. ויעזקהו ויסקלהו ויטעהו שרם, ויבן מגדל בתוכו, וגם יקב חצב בו, ויכו לעשות ענבים ויעש באשים" (שם פסוקים א'-ב'). על פו תשמעו מה שאני עושה לחרמי, אני אחריב אותו 'ואשיתיהו בתה'. והמפרשים אומרים ש"בתה" פרושו חרבן. (פנארה לפי הענין, פי אין עוד מלה דומה לבתה) אמר לו אבא: פאן המקונו אומר "על עיר ונפלאה" - על העיר הנפלאה "אשר הושטה בתה", הושטה לחרבן. (גליון 367 אות ב').
- ב.** **רבי שריה דבליצקי זצ"ל**, היה גאון, היה ענו, היה צדיק. אף פעם לא פוגע באף אחד. הוא הולך ברחוב ואתה לא רואה שיש לו תפלין מתחת לכובע, וגם ביד שמאל יש לו תפלין. הוא מכניס את היד שלו בכיס ואתה לא יודע כלום. אתה חושב אותו אדם פשוט, והוא הולך תמיד עם תפלין עד הערב! וכל השלחן ערוך שגור על פיו. פעם אחת הוא הגיע לבית הפנסת לערבית (ואני הייתי שם) בשעה שעמדו לומר עמידה של ערבית. אז הוא התחיל בעמידה, ואחר כך קרא קריאת שמע. אמרתי לו: למה? אמר לי: ככה כתוב בשלחן ערוך (ס' רל"ו ס"ג). ובאמת בשלחן ערוך פתוב ככה, אמנם פה החיים (אות כ"ב) אמר שלא כדאי להפך את הסדר, אבל רבי חיים פלאג' (כ"ה החיים סימן ב' אות ב') אמר שפכה אפשר לעשות גם על פי הפשט וגם על פי הסוד. (ועיי' בארים נסי גטין דף ה' ע"ב). החרם הזה קדי גם בסוד וגם בפשט וגם בפוסקים. נחל לבע מקור חכמה. (משלי ח"ד).
- ג.** **היום אומרים "ידיות",** אבל פאן [בבן איש חי] פתוב **'ידות'**, הראשונים אמרו 'ידות' הפלי, לא אמרו 'ידיות', 'ידי' זו מלה חדשה, כל דבר עושים לו מלה. למשל, בגמרא פתוב 'חנכה', בדור אומרים 'חנפיה'. למה? כי 'חנכה' זה שם חג, ואילו הפלי שמדליקים בו זה 'חנפיה', זו המצאה של הדור החדש. (גליון 468 הערה 3).
- ד.** מחבר ספר **בית דוד** [רבי יוסף דוד], הוא חכם מחכמי סלונקי לפני שלש מאות שנה. ספרו [על אבן העזר וחשן משפט ועל ארח חיים] נדפס בשנת תק"ו [ועל ארח חיים ויונה דעה בשנת תצ"ד] אחרי פטירתו. והוא היה רבו של הרב שלחן גבוה [הגאון רבי יוסף מולכו]. (שם הערה 4).
- ה.** **ספר בית יהודה** **חברו רבי יהודה עינאש** [וכן ספר מטה יהודה ועוד]. הוא היה רב באלג'יר, והעולם לא מכירים אותו. כל המנהגים בתנוס בנויים על הספר בית יהודה (עינאש) שהיה באלג'יר. ובסוף ימיו עלה לארץ ישראל. מרן החיד"א כתב הספמה על אחד מספריו, ואמר: כל מי שיש לו שאלה "רבי יהודה פושטו אפלו בשוק". מה הפנה? פתוב בגמרא (ברכות דף י"ט ע"ב) "אמר רב יהודה מי שמוצא כלאים בגדו, פושט את הגד אפלו בשוק". אז הוא לקח שתי מלים - "רבי יהודה פושטו" - פושט את השאלה - אפלו בשוק", כל שאלה ששואלים אותו הוא עונה מיד: הדיו כך וכך. (שם הערה 5).
- ו.** **שיורי ברכה**, זה ספר של מרן החיד"א. יש לו ספר ברכי יוסף, ויש לו שיירי ברכים? זה [לספר ברכי יוסף, שהוא ספר "שיורי ברכה".] איך יקרא לו? "שיורי ברכים"?... זה לא הולך, אז קרא לו "שיורי ברכה", כאלו "ברכה" לשון ברכה. ספר "שיורי ברכה" זה הוספות ומלואים לספר ברכי יוסף. החיד"א היה מיוחד בספרים שלו, על כל האברים שלו עשה ספר, ראש דוד, עיני דוד, לב דוד, ברכי יוסף, מראית העין, וכו' על זה הדבר. יש לו רשימה של הספרים, את כל האברים שלו קדש אותם, על כל אבר חבר ספר. אז יש לו ספר "שיורי ברכה" השלמות לברכי יוסף. (גליון 476 הערה 4).

הלכה נאמנה

בקריאת הקניות בתשעה באב צריך לדלג על כל הנחמות. כך כותב הפרי חדש (בלקוטים סימן תקנ"ט ס"ה). וזה נכון. לכן אם תראה קינה שיש בסופה נחמה, תדע שהיא לא חברה בשביל תשעה באב, אלא בשביל השבתות שלפני תשעה באב, שבת "דבריי" ושבת "שמעו" ושבת "חזון". אבל בתשעה באב עצמו לא אומרים נחמה, כי לא יתכן שתאמר נחמה ושוב פעם תבכה, "נחמתי מעיקרא", אין דבר כזה (אבל באמצע השבוע [בתקוין חצות] אנחנו יכולים לקרא הכל [גם את הנחמות בקניות]). (גליון 173 אות י"ט, גליון 268 אות ה').

למען תספור

תפיד וצאצא במחול משחקים. עוד תטעי כרמים בהרי שמרון, נטעו נטעים וחללו" (קוראים את זה בהפטרה של יום טוב שני של ראש השנה). עם הנצח לא מפחד מדרך ארצה. פעם כתב פרופסור אחד, שיש הרבה מגלות דומות לאיכה אצל אמות העולם, כשבביל נפלה פתבו עליה קינה, וכשפרס נפלה פתבו עליה קינה. אבל בכל הקניות האלה שפתבו העמים הקדמונים, אין בהם טפה של נחמה, מתחילים בקינה ומסיימים בקינה, חוץ מהקינה של עם ישראל, שלאחר כל הקניות מסיימים: "השיבנו ה' אליך ונשיבה חדש ימינו כקדם, כי אם מאס מאסתנו קצפת עלינו עד מאד" (איכה ה' כ"א-כ"ב). עם ישראל הוא אופטימי, יש לו אמונה שבסופו של דבר הוא יעלה על כלם. וככה יהיה בעזרת ה'. לכן כשאדם קורא את הפסוק: "עוד אבגד ונגנית" כמה זה נותן לו הרגשה טובה, זה לא ימיה הנביא מדבר, זה הקדוש ברוך הוא! "עוד אבגד ונגנית בתולת ישראל". עוד תעדי תפיד וצאצא במחול משחקים. לא במחול של רשעים אלא במחול משחקים - מחול של שמחה.

"השיבנו ה' אליך ונשיבה חדש ימינו כקדם"

צריך לקרא את הקניות בהבנה, ולא לבלע אותם. אם אדם לא יודע עברית, הוא לא מבין את העמק שיש בהם, ולא מרגיש כלום. יש קניות על גרוש ספרד, ויש קניות על האינקוויזיציה, ויש קניות על אלה וחמש מאות משפחות שנהרגו בימי בנו של רבי שמואל הנגיד. אתה קורא ומרגיש את הפאב של עם ישראל. לא כמו אדם ששא לבית הפנסת וקרא "איכה", בשבוע וחצי הולך הביתה, ומשחק "שחקט" עד מנחה... אחרי מנחה קורא "נחמו". מי שבוכה באמת על החרבן וקורא את הקניות בטעם ובהבנה, ומבין מה שכתוב בהם, **יראה כמה תפלת מנחה של תשעה באב מנחמת ומרגיעה,** וכמה היא מעודדת. אין פמור. קבלתי את הגליון "טרמבל של מעלה", וכתוב שם בפפת השער: **"עוד אבגד ונגנית"** (ידימה ל"א ג'). כמה נחמה יש בשלוש מלים אלה! ירמיה הנביא היה נביא החרבן, והוא שראה את החרבן כמו עניו ומתאר אותו וזעה, (ההפטרה של תשעה באב אסף אסיפס לקוחה מירמיה ח'), והוא אומר: "עוד אבגד ונגנית בתולת ישראל, עוד תעדי

התיקון לפתיחת המזל ולמעוכבי זיווג

ביום ט"ו באב יערך התיקון ע"י רבני הישיבה

אשר ישתטחו על קברי אבותיהם הצדיקים הגאונים המקובלים

רבי **שאול הכהן ובנו רבי משה הכהן** זצ"ל

ושאר הצדיקים שבמושב איתן

וב"אהל הצדיקים" במושב ברכיה

שרבים נושעו מברכותיהם

(גימטריא י-ב-ק שהוא שם

קדוש המסוגל לישועה)

112

עלות
לשם

בית נאמן

או בהודעה ל-
08-6727523

9105*

חייגו
כעת

או בעמדות נדרים פזוס

